

Pɔɔl tɔne alate keŋ ɔ be ŋmarase yelee Korintotena ne

¹ Tɔne kei lee maŋ Pɔɔl ŋon me yɛɛ Yesu Kristo kpilale e lee Wurubuarɛ kegyaebii man ne, na de dɔɔ Timoti gyaŋ. Dɛɛ ŋmarase ke dee yelee emɛɛ Kristotena dikpii keŋ ɛ kyaa Korinto donɔɔ man, na Wurubuarɛ balan baŋ ɔ be baake te ɔ be desina wɔ see fa ɔ wose te be kyaa Akaya tɛɛle dɔɔ pou ne. ² De kya Wurubuarɛ na de Gbenɔyoo Yesu Kristo baa mo be bɛrɛɛ boele ŋon, na baa fa ŋon wosefɛɛreŋ.

Pɔɔl kalese Wurubuarɛ yele

³ ɛ yela dɛɛ do Wurubuarɛ ŋon ɔ yɛɛ de Gbenɔyoo Yesu Kristo ɔ kya e ne nɔɔ. ŋon yɛna Wurubuarɛ ŋon ɔ ne wii balan waraŋase te ɔ ne yako do wɔ. ⁴ ŋon ne yakola do daa de kayeyɛɛ man, na ke yela daa mɔ ke tale mo keyakodo keŋ ɔ be yako do daa ne yako do de tebia baŋ bɛɛ yeyɛɛ ne. ⁵ De kɛɛ yeyɛɛ ŋgba mena keŋ Kristo mɔ ba yeyɛɛ ne, mena mɔ te Wurubuarɛ waa ta Kristo dɔɔ yako do daa ŋgba mena keŋ ɔ be yako do Kristo ne. ⁶ Nyi daa Kristo kpilala ne naa diyem na, ɛ nyeekelɛɛ na ɛ keyakodo dɔɔ te dɛɛ naa diyem. Mena keŋ dee nyiŋ keyakodo ne, ne yeli emɛɛ mɔ ne nyiŋ keyakodo. Kei ne yeli ɛ ne tale nyiŋ konɔɔ naa diyem ŋgba mena keŋ daa mɔ ne naa ne. ⁷ Mena dɔɔ de loo gyakaa Wurubuarɛ dɔɔ nideli nyi waa yela ɛ ke tale seŋ keŋkeŋ, nawolo nyi da gyeŋ nyi mena keŋ ɛ ne naa diyem ŋgba mena keŋ daa mɔ ne naa ŋaale ne, mena te ɛ ke nyiŋ keyakodo ŋgba mena keŋ daa mɔ be nyiŋ keyakodo ne.

⁸ Me tebia, dɔɔ ne gyae ɛ ke kyaa ditɔntɛɛ man lee diyem keŋ dɔɔ naa Esia tɛɛle man ne ya. Balan yela da

wose kyaŋa daa nideli, keŋ nyi da te gyakaa loo gba nyi dee nyiŋ nyeedoŋ ya. ⁹ De konɔɔse man na, yɛɛ daa ŋgba ba te yako daa nyi baa ko daa nɛ. Kei yela de ta mo da wose lo daa gbagba de doŋ dɔɔ ya, mɔna da moo da wose bo lo Wurubuarɛ ŋon ɔ ne gyuuusu balan lee yeŋ man nɛ dɔɔ. ¹⁰ ŋon lesena daa lee yeŋ nombia keŋa man, te ɔ gyakaa ɔ na lese daa kaa lii gyɛŋ. De loo gyakaa ɔ dɔɔ nyi waa lese daa debarŋ kamaɛ. ¹¹ Nawolo nyi ɛ ne fane fa daa dɔɔ. Dekoŋ mena na, Wurubuarɛ bɛrɛɛ keŋ gyae ke koŋ de dɔɔ lee balan burum kefane dɔɔ nɛ, gyae ke yela balan burum ke fane fa Wurubuarɛ karaŋ.

Pɔɔl te kyɛɛkee wa agyueŋ lee kpene keŋ ɔ ne gyae waa yɛɛ nɛ man

¹² Nombii dokoloŋ keŋ dɔɔ te dɛɛ wola da wose nɛ yeŋa nyiaa, de konɔɔ man nombia ne di daa adanseɛ nyi, dɛɛ mo de konɔɔ pou yɛɛ nombia ŋan ayimeɛ be doo ŋe man ya nɛ tɛɛle kei dɔɔ, te dee di anokoare ŋgba mena keŋ Wurubuarɛ ne gyae nɛ. Tuturu na, lee daa na ŋon kekyaa man. Na tɛɛle kei dɔɔ nyansa te dɛɛ mo yɛɛ nombia keŋa ya, mɔna Wurubuarɛ bɛrɛɛ keŋ ɔ ba mo boele daa nɛ te dɛɛ mo yɛɛ. ¹³ Nombia ŋan pou dɛɛ ŋmarase yelee ŋon nɛ, yɛɛ nombia ŋan ɛmɛɛ gbagba ɛ ke tale kala na ɛ ke nyii ŋe man. ¹⁴ ŋgba mena keŋ ɛ be nyii de nombia ŋan man kyomii debarŋ kei nɛ, de loo gyakaa nyi ɛ ke koŋ kaa nyii ŋe man nideli wee daale. Daa dɔɔ te ɛ ke tale wola ɛ wose, ŋgba mena keŋ lee ɛmɛɛ mo dɔɔ, daa mo dɛɛ wola da wose wee keŋ de Gberŋgyoo Yesu waa bese koŋ nɛ.

¹⁵ Me loo gyakaa nyi ɛ ke nyii nombia keŋa man nideli, mena dɔɔ te nafa me yɛɛ ma agyueŋ nyi maa taŋgbɛɛ koŋ ɛ gyaŋ, na ɛ ke nyiŋ di gyooŋ bola bola. ¹⁶ Nawolo nyi me yɛɛ ma agyueŋ nyi mee gyu Masedonia tɛɛle man na

maa mo ε gyaη, te ma bese lee botɔɔ mEE kɔη na maa mo ε gyaη bela, na ε ke nyiη lɔ maη gbEE na maa gyu Gyudia tEEle man. Mɔna ta tekaa de ya. ¹⁷ Ma ke kyEEkee ma agyueη kei na, ke yEE biatEE agyueη ke? Yaa mEE yEE me nombia baa ηgba tEEle kei dɔɔ balaη nE? Yaa nawolo baa nyi me dana nɔɔse ala ala?

¹⁸ Mena keη WurubuarE yEE anokoarete e keη ɔ bEE lee ɔ nombii wɔle ya nE, mena mɔ yaa daa mɔ de nombia ηan dEE yako nE be yEE nɔɔse ala ala ya. ¹⁹ Nawolo nyi WurubuarE bu Yesu Kristo ηon daa na Silase na Timoti be kolosi ɔ nombia fa ηon nE, ɔ te yEE nɔɔse ala ala walaη e ya, keη waa “SEE” na waa bese “BEE” ya. Mɔna ηon dɔɔ, ɔ sEE na ɔ te sEE. ²⁰ Lee Kristo dɔɔ te WurubuarE nombia ηan ɔ be yako see nE pou kɔηawɔ mena. Lee ηon mɔ dɔɔ te de fane taη na, dEE yako nyi “AmEη” (DEE kɔη mena) mo lese WurubuarE yele. ²¹ WurubuarE gbagba ne yEE la te daa na ηon pou na sem keηkeη Kristo kelEEdi keη man. ηon lesena daa te ɔ kpila daa nyi dee gyu ke yEE ɔ kegyaebii. ²² ηon moonna ɔ nyiηmaa gyakaa de dɔɔ, te ɔ moo ɔ felij ηon do de konɔɔse man mo kyaη nae, na ke di adanseE nyi de yEE ɔ wui, te dee nyiη abɔɔ ηan pou ɔ be desina see fa daa nE.

²³ WurubuarE yEηa ma adanseE nyi ma te gyae nyi maa do ηon kaale ya, mena dɔɔ te me kyEEkee ma agyueη nyi mɔɔ bese kɔη e mEE Korintotena gyaη ya. ²⁴ Dɔɔ ne gyae dEE ηere ηon nyi yaa lEE Kristo nombia ηan dEE yako ηon nE di ya. Nawolo nyi ε wulaa ε seηEE ε kelEEdi keη man keηkeη. Mɔna keη dEE gyae nyi ke yEE ηon gyoη dɔɔ te daa na ηon ne yEE tom bom nE.

2

¹ Mena dɔɔ ma te yEE ma agyueη nyi, mɔɔ gyae maa bese kɔη ε gyaη na maa yela nombia ke takaa ηon ya.

² Nawolo nyi akpaa me kɔŋ te me yeli nombia de takaa ŋon na, amɔte ne gyae la waa yela me sia kagye. Na emɛɛ baŋ mɔɔ yeli nombia be takaa ŋon nɛ yee? ³ Keŋ dɔɔ te mɔɔ ŋmarase ŋon tɔne kenan yɛna nyiaa, mɔɔ ne gyae nyi me kɔŋ na kolo ke takaa emɛɛ baŋ ɛ ke yela me sia kagye nɛ ya. Nawolo nyi mɛɛ lɛɛ ɛ popou di nideli nyi akpaa me sia da gye na, emɛɛ mɔ sia gyae ka gye. ⁴ Debaŋ keŋ mɛɛ ŋmarase tɔne kei nɛ, na me tɔɔ ne kyonjii maŋ. Nombia atakaasa na siasaraŋ te ma moowɔ ŋmarase ŋon tɔne kenan. Na me ŋmarase ŋon tɔne kenan bo na ɛ wose ka yeŋ ŋon ya, mɔna mɛɛ gyae nyi ɛ ka gyeŋ mena keŋ mɛɛ gyae ŋon nɛ nideli.

Nombiakumɛɛ kamo kyɛɛ

⁵ Walaŋ ŋon ɔ be yɛɛ nombiikum te ɔ be yeli nombia be takaa ŋon nɛ, na maŋ maageŋ te ɔ yɛɛ ke tia ya, mɔna gbɛɛ daale man na ɛ popou yaa ɔ yɛɛ ke tia. Kei te yɛɛ nyi mɛɛ wɔŋee nombia ŋan man bo ya. ⁶ Mena keŋ ɛ man balaŋ burum be wɔŋ ɔ deŋele nɛ, keŋ kaageŋ tekaboe. ⁷ Mena dɔɔ kaboena nyi yaa mo ɔ nombiakumɛɛ kyɛɛ e na ɛ kekolosi do e, na mena ya na gyae ke yela waa mutii yeŋ. ⁸ Mena dɔɔ mɛɛ waase ŋon nyiaa, ɛ lese ɛ kegyae keŋ wola e nideli. ⁹ Kpene keŋ dɔɔ te mɔɔ ŋmarase ŋon tɔne keŋ yɛna nyiaa, mɛɛ gyae maa kɛɛ nyi ɛ ka seŋ keŋkeŋ kekeɛsekeɛ man, te ɛ ne nyii me dei debaŋ kamaɛ? ¹⁰ Nyi akpaa ɛ mo ŋolo nombiakumɛɛ kyɛɛ e na, maŋ mɔ maa mo kyɛɛ e. Mɔna nyi akpaa nombii daale doo keŋ kaboena nyi maa mo kyɛɛ e koraŋ gba na, lee emɛɛ dɔɔ te maa mo kyɛɛ e lee Kristo yele man. ¹¹ Kei gyae ke yela na ɔbɔnsam be nyiŋ tale di de dɔɔ ya. Nawolo nyi da gyeŋ wa adaose ŋan pou.

¹² Debaŋ keŋ mɔɔ gyu ka gyoo Torase donɔɔ man me kaa kolosi de Gbeŋgyoo Yesu Kristo nombia kpaakpaa ŋan

nɛ, me naawɔ nyi de Gbenɔgyoo ta toro gbɛɛ fa maɲ nyi maa kolosi ɔ nombia ɲan botɔɔ. ¹³ Mɔna me wɔe te fɛɛ maɲ ya, nawolo nyi ma te naa me dɔɔ Tituse botɔɔ ya. Mena dɔɔ me kalaa Torasetena baɲ te me laɲa Masedonia tɛɛle man. ¹⁴ Mɔna mɛɛ do Wurubuarɛ nɔɔ nawolo nyi Kristo te di ɔ kɔlala pou dɔɔ. Mena mɔ te lee Kristo dɔɔ, daa mɔ ne di de kɔlala baɲ dɔɔ de baɲ kamase. Kristo te tɛɛ de dɔɔ yela ɔ nombia ɲan man kagyɛɲ te yaasee gyu yenaɲ kamase ɲgba kolo ofoɲte nɛ. ¹⁵ Nawolo nyi Wurubuarɛ siaman na, daa Kristotena yɛɛ ɲgba kolo ofoɲte nɛ balaɲ baɲ Wurubuarɛ ne lɛɛ ba nyee na balaɲ baɲ baa yeɲ leki nɛ siaman. ¹⁶ Balaɲ baɲ baa yeɲ leki nɛ gyaɲ na, ofoɲ kei yɛɛ ɲgba kolo wɔɲte keɲ gyaɛ kako wɔ nɛ. Mɔna balaɲ baɲ Wurubuarɛ ne lɛɛ ba nyee nɛ dɔɔ, ofoɲ kei yɛɛ ɲgba kpene keɲ ne fa wɔ nyeedoɲ nɛ. Te amɔte kaboela na Kristo tom kei keyɛɛ? ¹⁷ Daa be doo ɲgba balaɲ baɲ bɛɛ mo Wurubuarɛ nombia ɲan di kebu nɛ ya. Mɔna daa dɔɔ Wurubuarɛ siaman na, de yɛɛ balaɲ baɲ ɲon Wurubuarɛ ba lese te ɔ be kpila daa, te dɛɛ tɛɛ Kristo dɔɔ mo de konɔɔ pou yako ɔ nombia ɲan anokoare man nɛ.

3

¹ Nombia da ayakoɲ keɲa nɛ, nawolo nyi da bese yaa dɛɛ kelɛɛ da wose baa yaa? Yaa kaboena nyi dɛɛ tela tɔne keɲ gyaɛ ka lese daa wola nɛ kɔna ɲon? Yaa dɛɛ lɛɛ tɔne keɲ gyaɛ ka lese daa wola nɛ lee ɛ gyaɲ, ɲgba mena keɲ baale ne yɛɛ nɛ? ² Tekaboena nyi dɛɛ yɛɛ mena ya, nawolo nyi ɛmɛɛ gbagba yɛna tɔne keɲ na lese de dinɔɔ wola, keɲ Kristo be ɲmarase do de konɔɔse man nɛ. Mena dɔɔ ɛmɛɛ yɛna tɔne keɲ walaɲ kamase waa kala na waa naa de dinɔɔ. ³ Mena dɔɔ ɛmɛɛ na wola la nyi, ɛmɛɛ yɛna Kristo tɔne keɲ be tɛɛ de dɔɔ kɔɲ nɛ. Kei te yɛɛ tɔne keɲ bɔɔ mo nyiɲmaa yakaa ɲmarase

ya. Mɔna Wurubuarɛ felij te ba moowɔ ɲmarase ke. Ka te yɛɛ ɲgba mena keɲ gyaɲgbatena ne ɲmarase gyakaa boya paɲsapaɲsa dɔɔ nɛ ya, mɔna be ɲmarase ɲa bo do deniwalaɲ konɔɔ man.

⁴ Dɛɛ yako mena nombia kɛɲa pou nawolo nyi, dɛɛ lɛɛ Wurubuarɛ di lee Kristo yele man. ⁵ Daa gbagba de doɲ man na, nafaɔ da tekaboena tom kei keyɛɛ ya. Nawolo nyi daa gbagba bɛɛ tale yɛɛ kolo de baam dɔɔ ya. De doɲ pou lee Wurubuarɛ gyaɲ. ⁶ ɲon faa na daa doɲ te de kaa bese Wurubuarɛ nɔɔkebakeseɛ wɔle keɲ somra. Nɔɔkebakeseɛ wɔle kei doɲ ta lee mmaraase ɲan bɔɔ ɲmarase see nɛ man ya, mɔna doɲ kenaj lee Wurubuarɛ felij ɲon gyaɲ. Nawolo nyi mmaraase ɲan bɔɔ ɲmarase see nɛ ne kɔna yeɲ. Mɔna Wurubuarɛ felij ɲon dɔɔ, ɲon ne fa nyeedoɲ bo.

⁷ Mosesi mmaraase ɲan dɔɔ, be ɲmarase ɲa bo gyakaa boya patalapatala dɔɔ. Te debaɲ keɲ Wurubuarɛ ba mo mmaraase ɲan fa ɲon Mosesi nɛ, ɲe kɔɲae Wurubuarɛ gyoorobiiri man te ke yela Mosesi siagbɛɛ ɲalakeewɔ keɲ Iseraetena te tale kɛɛ ɔ siagbɛɛ ya. Mɔna mena keɲalakee kenaj dɔɔ, na ke nɔɔ na yem. Mena dɔɔ akpaa nyi Mosesi mmaraase ɲan na mo yeɲ kɔɲ nɛ, kɔɲae na Wurubuarɛ gyoorobiiri keɲ na, ⁸ kenaj na Wurubuarɛ felij ɲon ɔ ne fa nyeedoɲ nɛ, wui gyoorobiiri be gyae ka kela kei yee? ⁹ Nyi akpaa ɔsom keɲ ne bu balaj fɔɔ nɛ dana gyoorobiiri mena na, kenaj na ɔ som keɲ ne yele balaj gbɛɛneɲ na teneɛ Wurubuarɛ siaman nɛ, wui gyoorobiiri be gyae ka kela kenaj yee? ¹⁰ Gyoorobiiri keɲ ke kyaa debaɲ kei nɛ dɔɔ, te yeli gyoorobiiri keɲ nafaɔ ke kyaa gyaɲgba keɲ nɛ te ɲaalaa. ¹¹ Akpaa nyi keɲ ka te kyaa kekpaɔ ya nɛ kɔɲawɔ na gyoorobiiri na, kenaj na keɲ gyae ke kyaa kekpaakekpaɔ nɛ wui gyoorobiiri gyae ka bo kela ke.

¹² Keŋ de dana mena loo kegyakaa kei dɔɔ, te dɛɛ tale gyɔ de konɔɔ kolosi. ¹³ Daa be doo ŋgba Mosesi ŋon ɔ ba mo kolo wu ɔ siagbɛɛ, na Iseraetena be nyiŋ naa ɔ siagbɛɛ debaŋ keŋ keŋalakee keŋ nɔɔ na yem nɛ ya. ¹⁴ Ke yɛɛ anokoare ke nyi, na ba agyueŋse ta toro ta na baa nyii Wurubuarɛ nombia ŋan man ya. Te kaa lii na gyɛŋ kei nɛ, akpaa bɛɛ kala Wurubuarɛ nombia ŋan doo nɔɔkebakeseɛ bene keŋ man nɛ, bɔɔ ne nyii ŋe man ya. Na yɛɛ yaa ŋgba kolo sɛɛ wuɛ ba agyueŋse dɔɔ nɛ. Nawolo nyi de Gbeŋgyoo Kristo kelɛɛdi kaageŋ ne gyae la ke tale gyuuu walaŋ agyueŋ, na ɔ kala Wurubuarɛ nombia ŋan na, waa tale nyii ŋe man. ¹⁵ Kaa lii na gyɛŋ kei koraŋ nɛ, akpaa Iseraetena de kala Mosesi mmaraase ŋan na, bɔɔ ne nyii ŋe man ya. Yɛɛ yaa ŋgba kolo sɛɛ wuɛ ba agyueŋse dɔɔ nɛ. ¹⁶ Mɔna akpaa nyi ŋolo da mo ɔ wose fa de Gbeŋgyoo Kristo na, waa gyuuu kpene keŋ wuɛ walaŋ ŋonaŋ agyueŋ dɔɔ nɛ, na waa nyii ɔ nombia ŋan man. ¹⁷ Nawolo nyi de Gbeŋgyoo Kristo na Wurubuarɛ feliiŋ ŋon yɛɛ dokolonŋ. Te botɔɔ keŋ de Gbeŋgyoo feliiŋ ŋon kyaa na, walaŋ ne nyiŋ ɔ wose lee mmaraase ŋan tɛɛ. ¹⁸ Te daa baŋ kolo be wuɛ de siagbɛɛ ya nɛ, dɛɛ lese de Gbeŋgyoo gyoorobiiri keŋ wola. Wurubuarɛ feliiŋ ŋon ne kyɛɛkee de dinɔɔ na ke yɛɛ ŋgba Kristo dinɔɔ nɛ, te debaŋ kamase mɔ na dee nyiŋ ɔ gyoorobiiri keŋ kpu. Mena nombia keŋa lee de Gbeŋgyoo Kristo gyaŋ. Ŋon mɔ yɛna Wurubuarɛ feliiŋ ŋon.

4

Wurubuarɛ doŋ doo Kristotena man

¹ Lee mena keŋ Wurubuarɛ be wii de waraŋase, te ɔ ba mo tom kei do daa de nyiŋmaa man dɔɔ nɛ, dɔɔ ne yee ya. ² Mena dɔɔ te da lese da wose lee desɛŋ nombia man, te dɔɔ ne yɛɛ kolo mɔ weese ya. Dɔɔ na mo adao

gbɛɛnɛnɛn man mo kolo kyakale na Wurubuarɛ nombia njan ya. Mɔna dɛɛ lese Wurubuarɛ nombia njan nɛ yɛɛ anokoare nɛ man nideli, na walaŋ kamaɛ kagyɛn nyi kpene keŋ dɛɛ yɛɛ nɛ, te yɛɛ dekara Wurubuarɛ siaman ya. ³ Te akpaa Kristo nombia kpaakpaa njan yɛɛ nombia aweesɛn nja na, kenan nja nɛ yɛɛ nombia aweesɛn nja bo fa balan ban baa yo nɛ baagen. ⁴ Mena balan kɛwɔ bɛɛ lɛɛ nombia kpaakpaa njan di ya, nawolo nyi ɔbɔnsam njon ɔ yɛɛ tɛɛle kei dɔɔ gyoo e nɛ, ta mo wɔ do ditɪntɛɛ man. Mena dɔɔ bɔɔ ne naa keŋmaŋee keŋ doo nombia kpaakpaa njan na lese ɔ gyoorobiiri wola nɛ ya. Te bɔɔ ne naa, na baa gyeŋ nyi Kristo yɛna Wurubuarɛ dinɔɔ gbagba njon ya. ⁵ Nombia njan dee kolosi fa njon nɛ, te yɛɛ daa gbagba da wose man nombia yaa dee kolosi fa njon ya. Mɔna Yesu Kristo nombia kpaakpaa njan yaa dee kolosi fa njon, nyi njon yɛna de Gbɛŋgyoo te njon mɔ dɔɔ te dɛɛ som njon. ⁶ Nawolo nyi Wurubuarɛ njon ɔ be yako nyi, “Keŋmaŋee dɛɛ lee ditɪntɛɛ man njan nɛ,” njon ke yela la te keŋmaŋee njan nɛwɔ de konɔɔse man, na ke yela dɛɛ gyeŋ Wurubuarɛ gyoorobiiri keŋ doo Kristo man nɛ.

⁷ Mɔna daa ban Wurubuarɛ gyooro abɔɔ keŋa doo de man nɛ, de yɛɛ nɛgba kpene keŋ bɔɔ mo tɛɛle ma ke nɛ. Na ka wola nyi doŋ dinaa keŋ doo de man nɛ, lee Wurubuarɛ gyaŋ. Ke ta lee daa gbagba gyaŋ ya. ⁸ Dɛɛ naa diyem lee gbɛɛ kamaɛ man, mɔna da seŋɛɛ keŋkeŋ. Deban njaale man na da agyueŋ bee doo debodokolon ya, mɔna da wose bee gbirisi daa ya. ⁹ Bɛɛ naase daa diyem, mɔna Wurubuarɛ bɛɛ lese ɔ sia yela daa ya. Bɛɛ gyɔ daa lɔ yeŋ yeŋ, mɔna dɔɔ na yem ya. ¹⁰ Wee na wee na dɛɛ naa diyem yeŋ yeŋ da wose man, nɛgba mena keŋ Yesu mɔ be naa nɛ. Na kawola nyi nyeedon keŋ Yesu dana nɛ, keŋ ke te daa mɔ dana. ¹¹ Daa ban de kyaa na de sia nɛ, wee

na wee na lee Yesu dɔɔ bɛɛ lese daa fa yeŋ. Na ke yela walaŋ kamaɛ kena nyi, Yesu nyeedoŋ keŋ doo daa baŋ da wosenaane kei gyae ka yeŋ nɛ mɔ man. ¹² Lee mena dɔɔ daa ne gyaŋee na yeŋ nombia wee kamaɛ, na ɛmɛɛ kenyiŋ nyiŋ nyeedoŋ kekpaɛ.

¹³ Wurubuarɛ nombia aŋmaraseŋ see yenaŋ daale ne yako nyiaa, “Me lɛɛ Wurubuarɛ nombia di dɔɔ, te me kolosi ɔ nombia.” Keleɛdi dokoloŋ kenaŋ te daa mɔ lɛɛwɔ di, mena dɔɔ te dee kolosi ɔ nombia nɛ. ¹⁴ Da gyeŋ nyi Wurubuarɛ ŋon ɔ be gyuuusu de Gbeŋgyoo Yesu lee yeŋ man nɛ, waa ta Yesu dɔɔ gyuuusu daa na waa mo ŋon kpu na daa kaa seŋ ŋon Wurubuarɛ siaman. ¹⁵ ɛ deeli dɔɔ te nombia keŋa pou koŋawɔ mena, na ŋgba mena keŋ Wurubuarɛ ba mo ɔ bɛɛɛ boele balan burum te ɔ ne lɛɛ ba nyee nɛ, ke yela baa fane fa Wurubuarɛ karaŋ nideli na baa lese ɔ yele.

¹⁶ Lee mena dɔɔ da wose bɛɛ yɔkɔse daa ya. Nawolo nyi keŋ na da wosenaane keɛ yɔkɔse kei koraŋ nɛ, de dinɔɔ wɔle keŋ dɔɔ kee nyiŋ doŋ wee kamaɛ. ¹⁷ Diyem keŋ dɛɛ naa debaŋ kei nɛ, ka be gyae ke kyare ya na ka te lam. Ke gyae ke yela dee nyiŋ gyoorobiiri keŋ gyae ke kyaa kekpaakekpaɛ, keŋ ka dokoso be kyaa ya te ka kela diyem keŋ dɛɛ naa nɛ. ¹⁸ Mena dɔɔ, dɔɔ na mo de loo gyakaa abɔɔ ŋan dɛɛ naa na de sia fonɛɛ nɛ dɔɔ ya, mɔna dɛɛ mo de loo bo gyakaa abɔɔ ŋan dɔɔ ne naa na de sia ya nɛ dɔɔ. Nawolo nyi abɔɔ ŋan dɛɛ mo de sia naa ŋa nɛ, ŋe bɛɛ kyare ya na ŋa te lam. Mɔna abɔɔ ŋan dɔɔ na mo de sia naa ŋa ya nɛ, ŋe gyae ke doo kekpaakekpaɛ.

5

Da dekyae wɔle Wurubuarɛ gyaŋ

¹ Da gyeŋ nyi tɛɛle kei dɔɔ de kyaa nɛ, dɔɔ gyae dɛɛ kyare ya na de ta yem. Mɔna akpaɛ da yem na,

Wurubuarɛ waa fa daa wosenaane wɔle adido, keɲ ka te yɛɛ tɛɛle kei dɔɔ wosenaane ke ya. Wurubuarɛ gbagba yɛɛ na ke, te ke gyae ke kyaa kekpaakekpaa. ² Debaɲ kei na dɛɛ keketee da wose man, nawolo nyi dɛɛ gyae nideli nyi Wurubuarɛ waa faa daa mena wosenaane wɔle kei. ³ Nyi akpaa Wurubuarɛ da mo ke do daa na, dɔɔ gyae dɛɛ ta ditenɲeli ya. ⁴ Debaɲ keɲ de sɛɛ de doo wosenaane kei man nɛ, dɛɛ yeyɛɛ ɲgba kasolo daale na ɲere na daa nɛ. Na dɛɛ yako baa nyi yeɲ yaa dɛɛ gyae debokeiman ya. Mɔna nafaɔ da kegyaebii yɛna nyi Wurubuarɛ waa mo wosenaane wɔle keɲ kyaa adido nɛ do daa. Na wosenaane wɔle keɲ kaa kyaa wosenaane bene keɲ na yem nɛ nawɔɔ man. ⁵ Wurubuarɛ gbagba desina na daa fa mena kekyɛɛkee kenɲ, te ɔ moo ɔ felɲ ɲon do de man. ɲon te ɔ moowɔ see ateta, mo kyan abɔɔ ɲan pou waa kaa yɛɛ fa daa nɛ nae.

⁶ Mena dɔɔ debaɲ kamaɛ na da wose bɛɛ yɔkɔse daa ya. Da gyeɲ nyi debaɲ keɲ de sɛɛ de kyaa wosenaane kei man kebo nɛ, de ta gyoo ta botɔɔ keɲ de Gbeɲgyoo Yesu kyaa nɛ ya. ⁷ Da ke kyaa tɛɛle kei dɔɔ nɛ, nombia ɲan dɔɔ lɛɛ di nɛ ɲan te de silana. Na abɔɔ ɲan dɛɛ naa na de sia nɛ, te de silana ya. ⁸ Lee mena dɔɔ de dana lookegyakaa nideli. Nafaɔ da kegyaebii yɛna nyi, dɛɛ lee wosenaane kei man na de kaa kyaa de Gbeɲgyoo Yesu gyaɲ. ⁹ Mena dɔɔ nyi de kyaa tɛɛle kei dɔɔ bo o, yaa da yeɲae o, kpene keɲ dɔɔ dɛɛ yase de sia yɛna nyi, dɛɛ yɛɛ kpene keɲ gyae ka gyoo de Gbeɲgyoo Yesu sia. ¹⁰ Nawolo nyi kaboena nyi walaɲ kamaɛ waa kɔɲ kaa seɲ Kristo siaman na waa di ɔ nombia, na waa tɔ walaɲ kamaɛ kom ɲgba mena keɲ ɔtenate be yɛɛ ɔ tom tɛɛle kei dɔɔ nɛ. Dukum dana ka kom ketɔ, te debam mɔ dana ka kom ketɔ.

Yesu dɔɔ te daa na Wurubuarɛ dana dɔɔre

¹¹ Da gyen̄ Wurubuar̄E keyee kedoobii man dɔɔ, te d̄E do balan̄ kakyen̄ Wurubuar̄E ɔsom man. Wurubuar̄E gyen̄ de dinɔɔ, te d̄E l̄Eedi nyi em̄E mɔ ε gyen̄ de dinɔɔ lee ε konɔɔse man. ¹² Te ȳE nyi da bese yaa d̄E kel̄E da wose bo fa ɲon ya. Mɔna d̄E tɔɔse ɲon nombia ɲan gyae ke yela ε ke tale gyina ε wose adido lee daa dɔɔ n̄E bo. Dekɔɲ mena na, ε ke tale nyiɲ nombii yako balan̄ ban̄ bee gyina ba wose adido lee abɔɔ ɲan b̄E mo be sia naa ɲa n̄E dɔɔ, kela ɲan ɲe doo deniwalan̄ konɔɔ man n̄E. ¹³ Akpaa nombia k̄Eɲa dɔɔ te ε yako nyi da nyeeya ne wɔl̄E na, ɲe wɔl̄E fa Wurubuar̄E. Te akpaa da nyeeya doo mɔ na, kenan̄ na em̄E dɔɔ te da nyeeya doo. ¹⁴ Kristo kegyae keɲ te di da nyee, nawolo nyi da gyen̄ nyi ɲon l̄E na balan̄ pou yen̄ yen̄. Mena dɔɔ ȳE yaa ɲgba balan̄ pou yen̄a la n̄E. ¹⁵ Kristo yen̄a la fa balan̄ pou, na ke yela ban̄ be kyaa na be sia n̄E be nyiɲ kyaa fa ba wose ya. Mɔna baa kyaa fa Yesu Kristo ɲon ɔ ba yem fa wɔ, te Wurubuar̄E be gyuusuu e n̄E.

¹⁶ Mena dɔɔ lee n̄E n̄E ne gyu na, dɔɔ ne k̄E balan̄ ɲgba mena keɲ t̄E le kei dɔɔ balan̄ ne k̄E wɔ n̄E ya. Gyangba keɲ na, nafɔ de k̄E Kristo mɔ mena. Mɔna n̄E n̄E dɔɔ, dɔɔ na tekaa k̄E e mena bela ya. ¹⁷ Lee mena dɔɔ akpaa nyi ɲolo de l̄E Kristo di na, ɔ ta bese walan̄ wɔle. ɔ dinɔɔ bene keɲ te lam, te n̄E n̄E ɔ te nyiɲ dinɔɔ wɔle. ¹⁸ Nombia k̄Eɲa pou lee Wurubuar̄E gyaȳ. ɲon t̄E la Yesu Kristo dɔɔ desina daa na ɲon Wurubuar̄E nsana, te ɔ faa daa tom nyi d̄E yako ɔ nombia k̄Eɲa, na d̄E mo desina ɲon na balan̄ nsana. ¹⁹ Nombii keɲ d̄E yako ɲon ȳE na nyiaa, Wurubuar̄E t̄E la Kristo dɔɔ desina ɲon na balan̄ pou nsana, te ɔ moo be nombiakum̄E pou kȳE wɔ. Te ɔ moo ɲon na balan̄ nsana kedesina tom kei do daa de nyiɲmaa man. ²⁰ Mena dɔɔ daa ȳE na Kristo kpilala ban̄ da seɲ̄E ɔ nawɔɔ man, keɲ Wurubuar̄E ne t̄E de dɔɔ

kolosi sola ηon. Da serηEE Kristo nawoɔ man dEE sola ηon nyi, ε yela emEE na WurubuarE nsana keyEE gyon. ²¹Kristo te yEE nombiikum kamaEE ya. Mɔna WurubuarE yela ɔ kaa moo de nombiakumEE pou seele. Te ɔ yenawɔ ηgba nombiakumEEyEEre nE, na ke yela de nombia ka tenee WurubuarE siaman lee ηon Kristo dɔɔ.

6

¹ De yEE balaη baη daa na WurubuarE ne yEE na tom. Lee mena dɔɔ dEE waase ηon bo nyiaa, ε na yeli WurubuarE berEE keη ɔ ba mo boele ηon nE ke yEE yakaa ya. ²Nawolo nyi WurubuarE nombia aηmaraseη see yakowɔ yenaη daale nyiaa,

“WurubuarE kpa debaη keη kaboena nyi maa wii ηon nE, me nyii ε ke fane.

Debaη keη mɔ kaboena nyi maa lEE ε nyee nE, me lEE ηon.”

Te maη Pɔɔl ne yako ηon baa ε ke nyii nyiaa, nEneE yE na debaη keη kaboena nyi WurubuarE waa wii ηon. GyEη wee kei yE na nyeekeleEEwee keη.

Diyem keη Pɔɔl be naa

³ De bEE gyae nyi ηolo ke wɔlEE da yele lee tom keη dEE yEE nE man ya. Mena dɔɔ dEE yEE kakyeη nyi dɔɔ yEE kolo, na ηolo kenyiη gbEE mo ayimEE wuu daa ya.

⁴ Lee mena dɔɔ de nombia ayEEsa pou man na, dEE lese wola ηon nyi de yEE WurubuarE tewuleEwɔ. Nawolo nyi de nyiηa konɔɔ seη keηkeη de kayeyEE, na debaη keη da wose be kyaη daa nE, na de kaale burum man. ⁵ Be tuku daa nideli wɔηee daa balaη man, te be kyaη daa tɔ deni. De kyaη da wose yEE tom nideli keη nyi dɔɔ ne nyiη dosoronη gba dee doo ya, te de tEEwɔ mɔ na tanam.

⁶ DEE lese wola nyi de yEE WurubuarE tewuleEwɔ, mo lee da kekyaabii keη ayimEE be doo ke man ya nE man.

Da gyeŋ Wurubuarɛ nombia ŋan, te dee nyiŋ konɔɔ te dɛɛ yɛɛ deeli. Wurubuarɛ feliiŋ ŋon doo de man, te dɛɛ gyae balan anokoare man. ⁷ Nombii na anokoare te dee kolosi, te dɛɛ yɛɛ kpene kamaɛ mɔ bo lee Wurubuarɛ doŋ man. De nombia ŋan tenɛɛ Wurubuarɛ siaman nɛ, te de dana demena na dunoluŋ ŋgba yoo abɔɔ nɛ. ŋan te dɛɛ mo yoo lɛɛ da wose.

⁸ Baale na lese da yele, te baale mɔ na do daa desɛŋ. Baale na tee daa, mɔna baale mɔ ne kelɛɛ daa. Baale ne kɛɛ daa nyi de yɛɛ akɛɛɛtenawɔ, mɔna de nombia doo na ke gbɛɛ. ⁹ Baale gyaŋ na, da te yɛɛ balanwɔ ya, mɔna da yele ta lee nideli. Kayeyɛɛ dɔɔ akpaa n naa daa na n kpa dɛɛ yem baa, mɔna de dana nyeedoŋ. Bɛɛ naase daa diyem nideli, mɔna de bɛɛ yem ya. ¹⁰ De dɔŋ waraŋase man, mɔna Kristo dɔɔ dee di gyoŋ debaŋ kamaɛ. De dɔŋ na diyem, mɔna dee yeli balan burum ne nyiŋ abɔɔ kpaakpaa lee Wurubuarɛ gyaŋ. De dɔŋ ŋgba balan baŋ bɔɔ dana kolo ya nɛ, mɔna Kristo dɔɔ kolo na kolo bee hia daa ya.

¹¹ Me tebia Korintotena, da te kolosi nombii na anokoare keŋ fa ŋon, keŋ de ta mo kolo weese ŋon ya. Te dɛɛ gyae ŋon nideli lee de konɔɔ man. ¹² De bɛɛ wɔŋ da wose lee ɛ man ya, mɔna ɛmɛɛ ne wɔŋ ɛ wose lee de man. ¹³ Mee kolosi baa fa ŋon ŋgba mena keŋ maa kolosi fa me bia nɛ. Mena dɔɔ ɛ na wɔŋ ɛ wose lee de man na daa mɔ ke wɔŋ da wose lee ɛ man ya.

ɛmɛɛ na balan baŋ ba te yɛɛ Kristotenawɔ ya nɛ, na yɛɛ nɔɔdokolon ya

¹⁴ ɛmɛɛ na balan baŋ ba te yɛɛ Kristotenawɔ ya nɛ na yɛɛ nɔɔdokolon ya. ɛmɛɛ gbagba ɛ kɛɛ nyi, walaŋ ŋon ɔ nombia tenɛɛ Wurubuarɛ siaman na walaŋkum baa tale yɛɛ nɔɔdokolon? Yaa ditiŋtɛɛ na keŋmaŋee gyae ke tale kyaa bom? ¹⁵ Lonŋoro woŋti doola Kristo na ɔbɔnsam

nsana? Yaa Kristo walaŋ na walaŋ ŋon ɔ te yɛɛ Kristo walaŋ e ya nɛ baa tale yɛɛ nɔɔdokolonɔ. ¹⁶ Lonɔtoro wonɔti doola Wurubuarɛ ɔsom deni na bane nsana? Daa yɛna Wurubuarɛ ŋon ɔ kyaa kekpaakekpaa nɛ ɔsom deni keŋ. Wurubuarɛ gbagba yakowɔ ɔ nombia aŋmaraseŋ see ŋan man nyiaa,

“Maa kyaa be man, na maa kpu na wɔ,
na maa yɛɛ be Wurubuarɛ,
na baŋ mɔ ke yɛɛ me balaŋ.

¹⁷ ɛ lese ɛ wose lee be man, na ɛ ke tira ɛ wose na wɔ.
ɛ na tina kpene keŋ ka wose dana ayimɛɛ nɛ ya.
ɛ yɛɛ mena na, maa lɛɛ ŋon do.

¹⁸ Maa yɛɛ ɛ kya,
na ɛmɛɛ mɔ ke yɛɛ me bia.

Nnɛ yaa de Gbenjyoo Wurubuarɛ donɔte ŋon ne yako.”

7

¹ Me gyoona kpaakpaa, Wurubuarɛ te wulaa yako see nyi waa yɛɛ mena abɔɔ keŋa pou fa daa. Mena dɔɔ ɛ yela dɛɛ lese ayimɛɛ kamaɛ ŋan ne wɔlɛɛ da wosenaane na da woo nɛ leki. ɛ yela Wurubuarɛ keyee ke doo de man, na dee desina da wose nideli see fa e, na dɛɛ mo obuo fa e lee da kekyaabii man.

Pɔɔl sia kagye

² ɛ booli ɛ wose na daa, na ɛ ka mo ɛ konɔɔ pou fa daa. Da te yɛɛ ŋolo nombiikum daale ya. Da te wɔlɛɛ ŋolo nyee ya, te de ta ŋere ŋolo mɔ do ya. ³ Mɔɔ ne yako mena nombia keŋa na maa mo bu ŋon fɔɔ ya. Me wulaa yako ŋon kaa laŋ nyiaa, dɛɛ gyae ɛ nombia nideli lee de konɔɔ man. Mena dɔɔ nyi nyeedoŋ man o, yeŋ man o, daa na ŋon yaa. ⁴ Mɛɛ lɛɛ ŋon di nideli te lee ɛmɛɛ dɔɔ mee gyina ma wose adido tɛɛle kei dɔɔ. Keŋ na da diyem keŋ

dɛɛ naa kei koran̄ nɛ, mena dinɔɔ kei na do man̄ kakyen̄ nideli te gyon̄ keɲ doo me man̄ mɔ nɛ be tan̄ ɔto ya.

⁵ Deban̄ keɲ dɔɔ kɔɲ Masedonia tɛɛle man̄ nɛ, de te nyin̄ da wose gba koran̄ dɛɛ kyaa fɛɛfo ya. Balan̄ naase daa diyem lee gbɛɛ kamase man̄. Baale korowɔ seɲ tia daa, yela gyakolon̄ gyoo daa. ⁶ Mɔna Wurubuarɛ ɲon ɔ ne yako do balan̄ ban̄ dekokɔrɔkɔɔ be kyan̄ wɔ nɛ, ɲon tɛɛ la Tituse ɲon ɔ ba lee ɛ gyan̄ nɛ dɔɔ kɔɲ kaa yako do daa mɔ. ⁷ Na Tituse kekɔɲ kaagen̄ keɲ doo na daa kakyen̄ ya, mɔna kakyen̄ keɲ ɛ ba do e nɛ mɔ kpuɛ. Nawolo nyi ɔ yako daa mena keɲ me nombia ne gyɔ ɲon loo, na mena keɲ ɛ ne wii man̄, na mena keɲ ɛ be desina ɛ wose nyi ɛ ke yoo seɲ me wɔle nɛ. Mena dɔɔ te yeli me sia ta gye nideli.

⁸ Me nyiiwɔ nyi tɔne keɲ mɔɔ ɲmarase yele ɲon nɛ te fɛɛ ɛ wɔe ya. Mɔna te takaa man̄ ɲgba mɔɔ ɲmarase ke nɛ ya. Me naawɔ nyi tɔne kenan̄ man̄ nombia takaa ɲon berɛ, mena dɔɔ takaa man̄ mɔ. Mɔna ma gyen̄ nyi ka be gyae ke takaa ɲon kekpaakekpa ya. ⁹ Lee mena dɔɔ nɛnɛɛ dana man̄ gyon̄. Te yɛɛ nyi keɲ tɔne keɲ man̄ nombia be takaa ɲon dɔɔ ya, mɔna keɲ ka be yele ɛ be kyɛɛkee lee ɛ gbɛɛneɲ kumɛɛ man̄ dɔɔ. Nawolo nyi ka ke takaa ɲon keɲ yɛɛ Wurubuarɛ kegyaebii man̄ ke. Mena dɔɔ da gyen̄ nyi da te yɛɛ ɲon kolo kum ya. ¹⁰ Kolo de takaa ɲolo lee Wurubuarɛ kegyaebii man̄ na, ne yele ɔ ne kyɛɛkee lee ɔ gbɛɛneɲ kumɛɛ man̄ na ɔ kaa nyin̄ nyeekelɛɛ. Ke bɛɛ takaa ɔtenate wɔle wɔle bela ya. Mɔna nyi kolo de takaa ɲolo keɲ ka te yɛɛ Wurubuarɛ kegyaebii man̄ ke ya na, kɛɛ mo ɔtenate gyu yen̄ man̄. ¹¹ Ketakaa keɲ be yɛɛ Wurubuarɛ kegyaebii man̄ dɔɔ, ɛ kɛɛ nombia kpaakpa ɲan ba lee ke man̄ kɔɲ. Te yeli ɛ te yase ɛ sia ɛ kaa lese wola walan̄ kamase nyi, ɛ ba gyen̄ kolo lee nombiikum keɲ man̄ ya. ɛ gyen̄a ban̄ nideli lee

nombii kenaj dɔɔ, te gyakolonj mɔ gyoo ñon. Te yeli ε ne gyae me nombia, te ε loo gyakaa nyi ε kena manj. Te yeli ε te yase ε sia ε ke desina nombia ñenaj man, na ε ke wɔɔ dukumyεεre ñon deñele. Lee gbεε kamaε man na, ε ta lese wola nyi ε ba gyej kolo lee nombiikum kei man ya.

¹² Mena tɔne keɔ mɔɔ ñmarase yele ñon nε, na walaɔ ñon ɔ be yεε dukum, yaa ñon bɔɔ yεε dukum tia e nε baageɔ dɔɔ te me ñmarase ke ya. Mɔna me ñmarase ke bo na Wurubuaε ke yela ε ka gyej lee εmεε gbagba ε konɔɔ man nyi, de nombia yεε ε nombia ña Wurubuaε siaman. ¹³ Mena abɔɔ keɔna pou na do daa kakyɔ.

Kei wɔle na, deɔ keɔ dɔɔ naa nyi Tituse sia ta gye lee mena keɔ ε popou be kyɔ e, te wa agyueɔ be yεε e dokolonj nε, yεε daa mɔ gyonj nideli. ¹⁴ Me keλεε ñon fa Tituse, te ε te yeli desɔɔ ke kyanj manj ya. Mena keɔ kpene kamaε keɔ dɔɔ yako ñon yεε ampanj nε, mena mɔ te da ke keλεε ñon fa Tituse keɔ te kaa yεε ampanj. ¹⁵ Akpaa ɔ keε mena keɔ ε be bu e, na mena keɔ ε ba mo obuo λεε e nε, ne yeli ɔ ne gyae ñon nideli kpu. ¹⁶ Dana manj gyonj nideli, nawolo nyi ma gyej nyi maa tale mo ma wose lɔ ε dɔɔ nideli.

8

Wɔe keyεε

¹ De teɔia, dεε gyae ε ka gyej Wurubuaε beεε keɔ ɔ ba mo boele Kristotena baɔ be kyaa Masedonia tεεle dɔɔ nε. ² Be naa diyem nideli. Mɔna gyonj dinaa keɔ doo be man dɔɔ nε, keɔ na ba diyem koraj na beε yεε wɔe nideli lee balaɔ abɔɔ kefa man. ³ Mee di adansεε lee ba wose man nyiaa, be faawɔ lee baɔ gbagba be konɔɔ man ba ketalebii man keɔ ñolo ta ñere wɔ ya. Maa tale yako nyi, be faawɔ kela be donj ɔto gba. ⁴ Keɔ na ba diyem

koran̄ na, ba sola daa nideli nyi dɛɛ fa wɔ gbɛɛ na baa kyɔ Kristotena ban̄ be kyaa Gyudia tɛɛle man nɛ. ⁵ Be yɛɛ kpene keŋ da te gyakaa loo gba nyi baa yɛɛ ya nɛ. Be tan̄gbɛɛwɔ mo ba wose fa de Gben̄gyoo Yesu, kenan̄ wɔle na te ba moo ba wose fa daa mɔ Wurubuarɛ kegyaebii man. ⁶ Mena dɔɔ da sola Tituse nyi, mena keŋ ɔ be tan̄ fi kɔba kelɛɛ asɛɛ ɔ na mo kyɔ ayematena nɛ, waa yɛɛ kakyen̄ na waa kyɔ ŋon na ɛ ke yɛɛ ke kelii ɔto. ⁷ Ma gyen̄ nyi ɛ ne tale yɛɛ kpene kamasɛ nideli, lee ɛ kelɛɛdi na ɛ kekolosi na ɛ nombia kagyen̄, na ɛ kakyen̄ kado, na ɛ balan̄ kegyae pou man. Mena dɔɔ ɛ yɛɛ kakyen̄ na ɛ ke yɛɛ ɛ kɔba kefa tom keŋ mɔ nideli.

⁸ Te yɛɛ nyi mɛɛ ŋere ŋon bo ya. Mɔna mɛɛ gyae maa mo Masedoniatena kakyen̄ keŋ bɛɛ yɛɛ lee balan̄ abɔɔ kefa man nɛ, mo maa na ŋon na maa naa mena keŋ ɛmɛɛ mɔ ɛ balan̄ kegyae doo. ⁹ ɛ gyen̄ mena keŋ de Gben̄gyoo Yesu Kristo bɛɛɛ keŋ doo. ɛ gyen̄ nyi ɔ yɛɛ gyoorobu e, mɔna lee ɛmɛɛ dɔɔ te ɔ kaa bese diyemte, na ɔ diyem keŋ ke yela ɛmɛɛ ka bese gyoorobia.

¹⁰ Nombia ŋan me dana maa kolosi fa ŋon lee nombia keŋna man yɛna nyiaa, kaboena nyi yaa tɔɔle kpene keŋ ɛ be ban̄ nae ɛ ne yɛɛ lee dewii keŋ nɛ. Dewii na ɛmɛɛ kyan̄a na gbɛɛ keŋ ɛ ne gyae nyi ɛ ke fa abɔɔ, te ɛmɛɛ mɔ tan̄gbɛɛ la fa abɔɔ ŋenan̄. ¹¹ Mena dɔɔ tom keŋ ɛ be fiasɛɛ ɛ ne yɛɛ nɛ, ɛ gyen̄ yɛɛ ke kelii ɔto. Kegyaɛ keŋ ɛ ne gyae nyi ɛ ke fa nɛ, ɛ mo mena kegyae kenan̄ fa kelii ɔto lee ɛ ketalebii man. ¹² Nyi akpaa ŋolo ne gyae nyi waa fa kolo lee ɔ konɔɔ man na, kpene keŋ ɔ dana te ɔ na lese fa lee ɔ konɔɔ man nɛ, keŋ na gyoo na Wurubuarɛ sia. Na kpene keŋ ɔ be dana waa fa nɛ ya. ¹³ Na da kegyaebii yɛna nyi baale wose dɛɛ fɛɛ wɔ, na ɛmɛɛ wose kekyan̄ ŋon ya. Mɔna kpene keŋ dɛɛ gyae yɛna nyi, ɛ pou wose dɛɛ fɛɛ ŋon kyɛkyɛɛ. ¹⁴ Deban̄ kei dɔɔ ɛmɛɛ dana, mena

dɔɔ kaboena nyi yaa kyɔ baŋ ba wose be kyaŋ wɔ nɛ. Na wee daale ɛmɛɛ mɔ wose de kyaŋ ŋon na, baŋ mɔ ke nyiŋ kyɔ ŋon. Dekɔŋ mena na, ɛ popou wose gyae ke fɛɛ ŋon kyɛkyɛ. ¹⁵ Wurubuarɛ nombia aŋmarasenŋ see yakowɔ lee weenɛɛ ŋan Wurubuarɛ be fa Iseraetena lee adido nɛ wose man nyiaa, “Walaŋ ŋon ɔ be yilaa ŋa burum na, ɔ nɔɔnɔɔle te ɔ nyiŋawɔ. Te ŋon mɔ ɔ be yilaa kyomii nɛ, ŋon mɔ nyiŋa ɔ nɔɔnɔɔle bo.”

Pɔɔl kekpila Tituse Korinto donɔɔ man

¹⁶ Mɛɛ fa Wurubuarɛ karaŋ ŋgba mena keŋ ɔ be yeli Tituse ne gyae ɛ nombia, ŋgba mena keŋ maŋ mɔ ne gyae ɛ nombia nɛ. ¹⁷ Na keŋ dɔɔ waase Tituse dɔɔ te ɔ sɛɛwɔ nyi waa kɔŋ ɛ gyaŋ ya. Mɔna ɛ nombia wulaa gyɔɔ e loo, te ɔ wulaa yɛɛ wa agyueŋ nyi waa kɔŋ ɛ gyaŋ. ¹⁸ Dee kpila de gyoo Kristobaale ŋolo nyi waa kpu na Tituse na baa kɔŋ ɛ gyaŋ. De gyoo ŋonaŋ kɛɛ tɛɛ kolosi Kristo nombia kpaakpaa ŋan dɔɔ, te yeli ɔ te nyiŋ yele Kristotena pou man. ¹⁹ Agyakaŋ yɛna nyi, Kristotena baŋ pou lese na e nyi waa kpu na daa na dɛɛ ta lɛɛ kɔbase ŋan dɛɛ lɛɛ nɛ. Mena tom kei de dɔŋɛɛ dɛɛ yɛɛ nɛ, na lese Wurubuarɛ yele te kɛɛ lese de kakyenŋ keŋ daa mɔ na doo na dɛɛ mo kyɔ ŋon nɛ wola. ²⁰ Dɛɛ kɛɛ da wose dɔɔ nideli keŋ nyi, ŋolo be nyiŋ nombiikum daale kolosi lee da wose man, lee mena keŋ dɛɛ mo tela mena kɔbase ŋan ɛ ne faa nɛ ya. ²¹ Nawolo nyi da kegyaebii yɛna nyi, dɛɛ yɛɛ kpene kamase ke gbɛɛ dɔɔ. Na dɛɛ yɛɛ ke bo nyi ka gyoo Wurubuarɛ waagenŋ sia ya, mɔna ka gyoo denibalaŋ mɔ sia.

²² Dee kpila de gyoo Kristobaale ŋolo ŋon daa na e ne yɛɛ tom nɛ, nyi waa kpu na wɔ na baa kɔŋ ɛ gyaŋ. De ta gyoo ɔ man naa nyi, gbɛɛ kamase man na ɔ dana kakyenŋ. ɔ sia te yɛɛ nyi waa kɔŋ ɛ gyaŋ na ɔ kaa kyɔ ŋon, nawolo nyi ɔ te lɛɛ ŋon di nideli. ²³ Tewulɛɛ kɛwɔ man na, Tituse

yɛna walaŋ ɲon daa na e ne yɛɛ tom dokolon som ɲon. Tewulɛɛ akanɲ baŋ dɔɔ, Kristotena baŋ lese na wɔ nyi be kaa seŋ be nawɔɔ man, na baa lese Kristo yele. ²⁴ Mena dɔɔ ɛ lese ɛ balaŋ kegyae keŋ wola wɔ, na ke yela baa gyeŋ kpene keŋ dɔɔ dee gyina da wose adido lee ɛ dɔɔ nɛ, na Kristotena baŋ man balaŋ pou ke nyiŋ naa.

9

¹ Lee toto keŋ ɛ na doo nyi baa mo kyɔ ɛ tebia Kristotena nɛ dɔɔ, nafɔ tekaboena nyi maa ɲmarase ɲon kolo lee ka wose man bela ya. ² Nawolo nyi ma gyeŋ mena keŋ ɛ ne yɛɛ kakyey nyi ɛ ke kyɔ ɛ tebia lee ɛ konɔɔ man. Mena dɔɔ ne yeli mɛɛ kɛɛɛ ɲon fa Masedoniatena. Mɛɛ yako wɔ nyi leenaŋ dewii te ɛmɛɛ baŋ ɛ kyaa Akaya tɛɛle man nɛ, desina ɛ wose fa mena toto kei kado. Kakyey keŋ ɛ dana ɛ na do mena toto kei nɛ ta do balaŋ burum mɔ kakyey. ³ Mee kpila tewulɛɛ kɛwɔ ɛ gyaŋ na de kɛɛ kɛɛɛ ɲon keŋ nɛ be yɛɛ yakaa ya. Nawolo nyi debaŋ kamaɛ na, mɛɛ kɛɛɛ ɲon fa Kristotena baŋ be kyaa Masedonia nɛ nyi ɛmɛɛ dɔɔ ɛ taŋ desina ɛ wose see. ⁴ Akpaa nyi ɛ te desina ɛ wose ya te Masedoniatena baale de sila maŋ kɔŋ na, baa kaa naa nyi me kɛɛ kɛɛɛ ɲon keŋ nɛ yɛɛ yakaa. Dekɔŋ mena nɛ na daa daageŋ ne gyae la dee di deseŋ ya, mɔna ɛmɛɛ mɔ ɛ sia gyae ka yeŋ. ⁵ Mena dɔɔ me kɛɛ ke nyi, kaboena nyi maa kpila tewulɛɛ kɛwɔ na baa kyaŋ gbɛɛ kɔŋ ɛ gyaŋ na ɛ ke nyiŋ yilaa abɔɔ ɲan ɛ be yako see nyi ɛ ke fa nɛ see. Kenan na akpaa me kɔŋ na be gyae ke yɛɛ nyi mɛɛ ɲere ɲon bo ya, mɔna ɛmɛɛ gbagba faa la lee ɛ konɔɔ man.

⁶ ɛ tɔɔse nyiaa, nyi akpaa ɲolo te sɛɛ ɲmatee abɔɔ bia ka bo ya na, mena mɔ te ɔ be gyae waa kara ka bo ya. Mɔna akpaa ɲolo de ɲmatee abɔɔ bia burum na, mena mɔ te waa kara burum. ⁷ Mena keŋ walaŋ kamaɛ be yako

see nyi waa fa lee ɔ konɔɔ man nɛ, waa fa mena. Te yɛɛ nyi bɛɛ ɲere e bo ya. Nawolo nyi walaɲ ɲon ɔ ne booli ɔ sia fa kolo lee ɔ konɔɔ man na, ɲon te Wurubuarɛ ne gyae. ⁸ Wurubuarɛ waa tale mo ɔ bɛrɛɛ keɲ boele ɲon, na waa yela ɛ ke nyiɲ kpene kamasɛ keɲ ɛ ne gyae debaɲ kamasɛ. Waa yela ɛ ke nyiɲ gbaa, na ɛ ka mo ɲaale yɛɛ deeli. ⁹ Wurubuarɛ nombia aɲmarasenɲ see yakowɔ yenanɲ daale nyiaa,

“Wurubuarɛ te gyuusuu ɔ nyiɲmaa ɔ ne fa ayematena abɔɔ.

ɔ bɛrɛɛ keɲ ɔ dana nɛ be gyae ke taɲ ya.”

¹⁰ Wurubuarɛ ne faa na wɔɔfarale abɔɔ duuluɲ, te ɲon ke ne faa na daa weenɛɛ. Mena dɔɔ waa fa ɲon abɔɔ ɲan ɛ ne gyae nɛ pou na waa yela ɲe ke wuku. Na ɛ kenyiɲ yɛɛ wɔɛ nideli fa ayematena. ¹¹ Wurubuarɛ waa yela ɛ ke nyiɲ ɛ wose nideli kpene kamasɛ man, na ɛ ke tale yɛɛ wɔɛ debaɲ kamasɛ. Te mena keɲ ɛ ne tɛɛ de dɔɔ fa balanɲ abɔɔ nɛ, gyae ke yela balanɲ ke fa Wurubuarɛ karanɲ.

¹² Nawolo nyi mena wɔɛ ya aneyɛɛɲ kei nɛ, te yeli Kristotena burum te nyiɲ kpene keɲ bɛɛ gyae, te bɛɛ lese Wurubuarɛ yele nideli. ¹³ ɛ ta lese ɛ dinɔɔ wola lee ɛ deeli keyɛɛ keɲ man. ɛ deeli keyɛɛ keɲ gyae kawola nyi na Kristo nombia kpaakpaa ɲan ɲaagenɲ te ɛ lɛɛwɔ di ya, mɔna balanɲ baa naa nyi ɛ ne di Wurubuarɛ nombia ɲan dɔɔ. Lee mena dɔɔ balanɲ baa lese Wurubuarɛ yele. ¹⁴ Baa fane fa ɲon nideli lee be konɔɔ man. Nawolo nyi bɛɛ naa Wurubuarɛ bɛrɛɛ dinaa keɲ doo ɛ man nɛ. ¹⁵ ɛ yela dɛɛ do Wurubuarɛ nɔɔ, nawolo nyi ɔ bɛrɛɛ keɲ ɔ ba mo boele denibalanɲ nɛ ka dokoso be kyaa ya.

10

Pɔɔl kawola nyi ɔ yɛɛ Kristo kpilale e ampan

¹ Manj Pɔɔl gbagba ne waase na ŋon nombii kei dɔɔ. Ɛ man baale ne yako nyi akpaa me kyaa Ɛ gyan na mɔɔ dana nɔɔdonj ya. Mɔna akpaa ma lee Ɛ gyan na, me nɔɔdonj kela kpene kamasɛ. Mɛɛ mo de Gbenjyoo Kristo konɔɔ kenyiŋ na ɔ wose keyɔkɔse mɛɛ sola ŋon nyiaa, ² akpaa me kɔŋ Ɛ gyan na Ɛ na yeli maa mo sibiiyam kolosi na ŋon, ŋgba mena keŋ maa kolosi na baŋ bɛɛ yako nyi dɛɛ yɛɛ da abɔɔ bo ŋgba tɛɛle kei dɔɔ balaŋ nɛ ya.

³ Doo nyi de yɛɛ denibalaŋwɔ, mɔna na tɛɛle kei dɔɔ balaŋ adao gbɛɛneŋ te dɛɛ mo yoo ya. ⁴ De yoo abɔɔ ŋan dɛɛ mo yoo nɛ, te yɛɛ tɛɛle kei dɔɔ yoo abɔɔ ya. Mɔna ŋe yɛɛ yoo abɔɔ ŋan ŋe donj ba lee Wurubuarɛ gyan. Mena yoo abɔɔ ŋenaŋ, ne tale yɔkɔse ɔbɔnsam kpene kamasɛ keŋ kyaa tɛɛle kei dɔɔ nɛ. ⁵ Dɛɛ mo de yoo abɔɔ keŋa di aŋmaareŋ kamasɛ dɔɔ, te dɛɛ bese mo ŋa di kpene kamasɛ keŋ na koro seŋ tia Wurubuarɛ nombia ŋan nɛ dɔɔ. Dɛɛ mo ŋa di agyuɛŋse kamasɛ dɔɔ, na ŋe ke nyii Kristo dei. ⁶ Da te desina da wose nyiaa, akpaa Ɛ mo Ɛ konɔɔ pou fa Kristo na daa mɔ dɛɛ wɔŋ walaŋ kamasɛ ŋon waa yɛɛ denjele donj tia Kristo nɛ denjele.

⁷ Ɛmɛɛ dɔɔ Ɛ ne kɛɛ abɔɔ bo adido adido. Akpaa ŋolo de gyɔ ɔ konɔɔ nyi ɔ yɛɛ Kristo walaŋ e na, kaboena nyi mena walaŋ ŋonaŋ waa tɔɔse nyi daa mɔ de yɛɛ Kristo balaŋwɔ ŋgba ŋon nɛ. ⁸ Nyi akpaa ma mo donj keŋ de Gbenjyoo Wurubuarɛ be fa manj nɛ gyina ma wose adido na, be gyae ke yɛɛ manj desɛŋ ya. Nawolo nyi ɔ moo ɔ donj kenanj bo fa daa, na ke yela Ɛ keɛɛdi keŋ ka bee. Mɔna te yɛɛ nyi ka ke wɔɔɛ ŋon bo ya. ⁹ Mɔɔ ne gyae ke yɛɛ ŋon ŋgba, mɛɛ mo me tɔna keŋmarase ŋan bo ŋmaase ŋon nɛ ya. ¹⁰ Nawolo nyi balaŋ baale ne yako nyiaa, me tɔna ŋan mɛɛ ŋmarase nɛ dana donj, te ŋe man nombia mɔ dana yuŋ. Mɔna akpaa manj gbagba kyaa Ɛ gyan na, me nɔɔ bɛɛ yɛɛ donj ya te ma kekolosi mɔ yɛɛ yakaa. ¹¹ Kaboena

nyi mena balanɔ banɔ baa gyeɔ nyiaa, mena keɔ de kyaa lem te dɛɛ ŋmarase tɔna yelee ŋon nɛ, akpaa de kyaa ɛ gyaɔ koranɔ na mena ke te dɛɛ yɛɛ.

¹² Kegbagba na, dɔɔ gyae dɛɛ taɔ mo da wose maa na balanɔ banɔ bɛɛ kelɛɛ ba wose nɛ ya. ɛ keɛ be diyinɔ nombia. Bɛɛ mo ba wose maa na dɔɔɔ, te bɛɛ mo ba wose keɛse na dɔɔɔ. ¹³ Daa dɔɔ, dɔɔ gyae dɛɛ gyina da wose adido gbaa mena keɔ kaboena nɛ ya. Kpene keɔ dɔɔ dee gyina da wose yɛna tom keɔ Wurubuarɛ ba mo fa daa nyi dɛɛ yɛɛ, te dɔɔ yɛɛ ke kaa lii ɛmɛɛ mɔ gyaɔ nɛ. ¹⁴ Akpaa deɔ te kɔɔ ɛ gyaɔ ya te dee gyina da wose adido na, nafɔ da wose kegyina keɔ gyae ka bese gbaa mena keɔ kaboena nɛ. Mɔna daa yɛna balanɔ banɔ dɔɔ tanɔgbɛɛ mo Kristo nombia kpaakpaa ŋan kɔna ŋon. ¹⁵ Ka te yɛɛ keɔ nyi dɛɛ mo tom keɔ baale be yɛɛ nɛ, gyina da wose adido gbaa mena keɔ kaboena nɛ ya. Mɔna de loo gyakaa bo nyi ɛ ka bee ɛ kelɛɛdi man, na tomse ŋan dɛɛ yɛɛ ɛ man nɛ ke gyu siaman nideli. ¹⁶ Na dee nyinɔ tale gbaa ŋon gyu yenaase wɔlɛɛ mɔ ke yako Kristo nombia kpaakpaa ŋan. Nawolo nyi dɔɔ ne gyae dɛɛ mo tom keɔ ŋolo be yɛɛ nɛ lɛɛ ye le ya. ¹⁷ Mɔna kaboena nyi dɛɛ yɛɛ ŋgba mena keɔ Wurubuarɛ nombia anɔmaraseɔ see ŋan ne yako nɛ. Be ŋmarasewɔ nyiaa, “Akpaa ŋolo ne gyina ɔ wose adido na, kaboena nyi waa gyina ɔ wose adido lee kpene keɔ de Gbenɔgyoo Wurubuarɛ be yɛɛ fa e nɛ dɔɔ.” ¹⁸ Nawolo nyi na walaɔ ŋon ɔ ne kelɛɛ ɔ wose nɛ te Wurubuarɛ ne lɛɛ e do ya, mɔna walaɔ ŋon Wurubuarɛ ne kelɛɛ e nɛ, te ɔ ne lɛɛ e do.

11

Pɔɔl na akɛɛɛ Kristo kpilala banɔ

¹ Mɛɛ waase ŋon nyiaa, akpaa nyi me nombia ŋan mee kolosi fa ŋon nɛ yɛɛ diyinɔ nombia ŋa koranɔ na, ɛ nyinɔ

konɔɔ fa man ŋgba mena keŋ ε ne taŋ nyiŋ konɔɔ fa man nε. ² Mεε gyae ŋon lee me konɔɔ man, ŋgba mena keŋ Wurubuarε ne gyae ŋon nε. Nawolo nyi ε yεε ŋgba alebu ketenŋ ŋon ayimεε be doo ɔ man ya, te mɔɔ yako see nyi Kristo waagenŋ te maa mo e fa waa yala nε. ³ Mɔna me wɔe ne lɔ man nyi, ŋolo waa beo ŋon na ε ka lese ya agyuerŋ lee Kristo ɔsom keŋ dɔɔ, ŋgba mena keŋ dom ŋon ba mo adao gbεenenŋ man beo Efa gyanŋba gyanŋba keŋ nε. ⁴ Nawolo nyi akpaa ŋolo de kɔŋ kaa kolosi Yesu wɔle ŋolo wose man nombia fa ŋon, lee Yesu ŋon daa be kolosi ɔ wose man nombia fa ŋon nε wɔle na, ε ne nyiŋ konɔɔ lεε ɔtenate nombia do. Te ε bεε gataa na felinŋ wɔlεε mɔ kelεedi kpu na Wurubuarε felinŋ ŋon ε be wulaa nyiŋ, na kawola wɔlεε na nyeedonŋ nombia ŋan ε be wulaa nyii nε ya. ⁵ Mɔɔ ne lεε di mɔ nyi mena balanŋ banŋ be kpa banŋ yεna Kristo kpilala gbagba nε, be man ŋolo kela manŋ ya. ⁶ Nyi akpaa mɔɔ gyerŋ kekolosi ya nε, keŋ bεε wolo nyi mɔɔ gyerŋ nombia bo ya. De ta lese mena nombia keŋna pou man wola ŋon lee gbεε kamasε man.

⁷ Mena keŋ mɔɔ yɔkɔse ma wose kolosi Wurubuarε nombia ŋan fa ŋon lese ŋon yele, te ma te lεε ŋon kolo ya nε, me yεε dukum baa? ⁸ Debanŋ keŋ mεε yεε tom ε gyanŋ nε, ε tebia Kristotena banŋ be kyaa yenaase nε faa na manŋ abɔɔ te me talewɔ som ŋon. Mena dɔɔ maa tale yako nyi, ma moo kaale bo lɔ be dɔɔ na maa tale som ŋon. ⁹ Nawolo nyi debanŋ keŋ me kyaa ε gyanŋ nε, ma wose kyana manŋ na, me ta mo kaale kenanŋ lɔ ε dɔɔ ya. Mɔna de tebia Kristotena banŋ bɔɔ lee Masedonia nε, kaa faa manŋ abɔɔ ŋan pou mεε gyae nε. Mena dɔɔ me kyana ma wose, te me gyakaa mεε kyanŋ ma wose nyi, mɔɔ bese kasolo ε dɔɔ lee gbεε kamasε manŋ ya. ¹⁰ Nombii na anokoare yaa mεε yako ŋon lee Kristo man nyiaa, ŋolo be kyaa Akaya tεεle kei dɔɔ na waa tale tɔ manŋ gbεε nyi me na gyina

ma wose adido lee nombii kei dɔɔ ya. ¹¹ Wɔŋ dɔɔ te mɛɛ yako mena nombia keŋa? Nawolo baa nyi mɔɔ ne gyae ŋon yee? Wurubuarɛ gyeŋ nyi mɛɛ gyae ŋon.

¹² Mena keŋ mɔɔ wulaa bɛɛ nyi mɔɔ lɛɛ kolo lee ɛ gyaeŋ ya nɛ, mena yaa me sɛɛ ma seŋɛɛ. Maa yɛɛ mena na maa nyiŋ mo tɔ baŋ beɛ gyina ba wose adido nɛ gbɛɛ. Na bɔɔ nyiŋ gbɛɛ wola ba wose nyi daa na wɔ ne yɛɛ na tom dokolonŋ ya. ¹³ Nawolo nyi mena balaŋ benaŋ te yɛɛ Kristo kpilalawɔ ya. Bɛɛ beo balaŋ nyi bɛɛ yɛɛ tom bo fa Wurubuarɛ. Mena balaŋ benaŋ na mo be dinɔɔ gbagba weese, na bɛɛ yɛɛ ba wose ŋgba be yɛɛ Kristo kpilalawɔ nɛ. ¹⁴ Be yɛɛ mena na be dana gyakolonŋ ya, nawolo nyi ɔbɔnsam gbagba koranŋ moo ɔ dinɔɔ gbagba weese, te ɔ moo ɔ wose yɛɛ ŋgba Wurubuarɛ kpilale kpaakpaate ŋolo nɛ. ¹⁵ Mena dɔɔ nyi akpaa ɔbɔnsam ŋonanŋ tewulɛɛ mɔ da mo be dinɔɔ weese, te be yɛɛ ba wose ŋgba kpilala baŋ be gbɛɛneŋ tenɛɛ Wurubuarɛ siaman na, be dana gyakolonŋ ya. Be dinɔɔ keŋ be dana nɛ, keŋ te Wurubuarɛ waa kɛɛ na waa mo tɔ wɔ kom wee ɔtomante keŋ man.

Pɔɔl wose kawola lee diyem keŋ ɔ be naa dɔɔ

¹⁶ Mɛɛ yako ŋon baa bela nyiaa, ŋolo na yɛɛ wa agyueŋ nyi me yɛɛ diyinŋte e ya. Mɔna akpaa ɛ yɛɛ ya agyueŋ mena na, kenaŋ na ɛ lɛɛ maŋ ŋgba diyinŋte nɛ, na maa nyiŋ tale wola ma wose kyomii. ¹⁷ Nombii na anokoare na, mena wose kawola kei te yɛɛ de Gbenŋgyoo kegyaebii man yaa mee kolosi ya. Mɔna mee kolosi baa ŋgba diyinŋte nɛ. ¹⁸ Mena keŋ balaŋ burum na wola ba wose ŋgba mena keŋ tɛɛle kei dɔɔ balaŋ ne yɛɛ nɛ dɔɔ, maŋ mɔ maa wola ma wose mena. ¹⁹ ɛ kpa ɛ yɛɛ siakaralabiawɔ, mɔna ɛ ne nyiŋ konɔɔ kyaa tei ayinŋtena. ²⁰ Nyi akpaa ŋolo da besena ŋon yɛɛ ɔ kegbetibii, yaa ɔ na ŋere ŋon do, yaa ɔ ne kɔ ɛ nyeeya man di, yaa ɔ ne di gyoori ɛ dɔɔ, yaa ɔ bɛɛ

kala ḡon do balan man koran ya na, ε ne nyin konɔɔ lεε ɔtenate do.

²¹ ε wui dei ḡgba de ta gyem na dεε gyɔ de konɔɔ mo mena nombia kεḡa yεε ḡon ya nε. Mɔna kpene kamase keḡ man ḡolo de gyɔ ɔ konɔɔ ɔ na wola ɔ wose na, man mɔ maa tale gyɔ me konɔɔ wola ma wose kpene kenan dɔɔ mena. Mee kolosi baa ḡgba diyinṡe nε. ²² Nyi akpaa mena balan benan kpa be yεε Hiburutenawɔ na, man mɔ me yεε Hiburu baale e. Nyi akpaa be kpa be yεε Iseraetenawɔ na, man mɔ me yεε Iserae baale e. Nyi akpaa be kpa ba lee Aberaham duulun man na, man mɔ ma lee Aberaham duulun man. ²³ Nyi akpaa be kpa be yεε Kristo tewulεεwɔ na, man yεε Kristo tobaale kpaakpaate e kela wɔ. Nawolo nyi me yεε tom na donḡ kela wɔ, te me naa diyem nideli mɔ kela wɔ. Be kyanḡa man tɔ deni agbaatee agbaatee, te ba ḡmeree man dambiise nideli, te be naase man diyem yεḡ yεḡ wee na wee. ε ke yako nyi mee kolosi baa ḡgba walan ḡon ɔ nyee be doo ya nε, mɔna nombii na anokoare yaa mεε yako. ²⁴ Gyudatena ḡmeree man dambiise saonakufukadaale (39) betabononḡ. ²⁵ Ba moo nyeela dambiise tuku man betabotooro. Wee daale na, be funḡii man boya yεḡ yεḡ. Me kyaawɔ agbele dinaana man betabotooro keḡ ḡεε buḡ man, te εpo yela kedi man. Te me kyaawɔ lonḡ dɔɔ wee dibilinḡ nelim na ka weese. ²⁶ Me tεε gbεεneḡ burum, te me naa diyem yεḡ yεḡ lee boonεḡ katonḡ, na balan ban bεε ḡere balan lεo ba abɔɔ dekpāḡkpasare man nε nyinḡmaa man. Me dεε Gyudatena, na ban ba te yεε Gyudatenawɔ ya nε, naase man diyem yεḡ yεḡ. Me naa diyem yεḡ yεḡ donɔɔ dinaana man, na ḡalese man na εpo dɔɔ, te me naa diyem balan ban bee dii akεrεε nyi be yεε Kristotenawɔ nε nyinḡmaa man. ²⁷ Me yεε tom nideli keḡ te yεε nsendee ya, te me naa diyem mɔ nideli. Me tεεwɔ weeya burum

keŋ mɔɔ ne nyiŋ dosoroŋ gba maa doo ya, te me tɛɛwɔ na tanam na loŋboaneŋ. Me tɛɛwɔ weeya ŋaale man keŋ mɔɔ ne nyiŋ kolo na kolo gba tina me nɔɔ korakora ya. Me tɛɛwɔ na waare keŋ me te nyiŋ kolo kpaakpaate wuu ma wose ya. ²⁸ Nombia keŋa pou wɔle na, Kristotena akpiise ŋan pou nombia ne takaa na maŋ wee kamase. ²⁹ Nawolo nyi, nyi ŋolo keɛɛdi de yɔkɔse na, maŋ mɔ wose te yɔkɔse maŋ. Nyi ŋolo mɔ de yeɛ dukum na, me tɔɔ loobia te kyonji maŋ fa ɔtenate.

³⁰ Nyi akpaa kaboena nyi maa wola ma wose na, maa wola ma wose bo lee abɔɔ ŋan na lese ma keyɔkɔse wola nɛ bo dɔɔ. ³¹ Wurubuarɛ ŋon ɔ yeɛ de Gbeŋgyoo Yesu Wurubuarɛ na ɔ kya e, te ɔ kaboena nyi dɛɛ lese ɔ yeɛ kekpaakekpaa nɛ, ɔ gyeŋ nyi na dekara yaa mee dii ya. ³² Debaŋ keŋ me kyaa Damasekuse donɔɔ man nɛ, walaŋ ŋon ɔ seŋɛɛ gyoo Aretase nawɔɔ man ɔ ne keɛ tɛɛle daale dɔɔ nɛ lese balaŋ nyiaa, baa deke Damasekuse donɔɔ keŋ anaanɔɔse ŋan pou na baa nyiŋ kyaŋ maŋ. ³³ Mɔna ba moo maŋ do dokyonɔloŋ man, te be tisinaa maŋ ta na nfansere te me nyiŋa gbɛɛ yeu lee tɛɛle dɔɔ keɛre ŋon nyiŋmaa man.

12

Wurubuarɛ kalese nombia ŋale man wola Pɔɔɔl

¹ Kaboena nyi maa wola ma wose, mɔna ma gyeŋ nyi ma wose kawola kei be dana tɔnɔɔ ya. ɛ yela maa yako ŋon nombia ŋan de Gbeŋgyoo Yesu Kristo ba lese wola maŋ, na ŋan mɔɔ naa ŋa na me sia fonɛɛ ŋgba dosɛɛ man nɛ. ² Ma gyeŋ Kristobaale ŋolo keŋ kulutooneŋ kufu anaara yaa ŋgba Wurubuarɛ be gate e gyuu adido adido nɛ. Nyi ɔ naa ke na ɔ sia fonɛɛ bo o, yaa ke yeɛ dosɛɛ man ke bo na, maŋ ba gyeŋ ya. Wurubuarɛ waagen gyeŋa la. ³ Ma gyeŋ nyi Wurubuarɛ moonaa mena walaŋ ŋonaŋ gyuu adido

adido botɔɔ kej bɛɛ baake nyi Paradiso nɛ. Nyi mena nombia keŋa yɛɛ sia fonɛɛ nombia bo o, ɲe yɛɛ dosɛɛ nombia bo o na, maŋ ba gyeŋ ya. Wurubuarɛ waageŋ gyeŋa la. ⁴ Nombia ɲan walaŋ ɲonaŋ be nyii botɔɔ nɛ ɲe taŋ keyako ya, te walaŋ mɔ be tale mo ɔ nɔɔ yako ɲa gba ya. ⁵ Mena dɔɔ maa wola ma wose bo mena walaŋ kei dinɔɔ dɔɔ. Mɔna mɔɔ gyae maa wola ma wose lee maŋ gbagba dɔɔ ya. Nyi akpaa maa wola ma wose koran na, maa wola ma wose bo lee abɔɔ ɲan na wola ma wose keyɔkɔse nɛ dɔɔ bo. ⁶ Nyi akpaa ma wola ma wose na te yɛɛ diyin nombia ɲa ya, nawolo nyi nombia ɲan mɔɔ yako ɲon nɛ yɛɛ ampan. Mɔna mɔɔ gyae maa wola ma wose ya. Nawolo nyi mɔɔ ne gyae nyi ɲolo ka mo maŋ maa kela mena kej kaboena nɛ, lee abɔɔ ɲan mɛɛ yɛɛ yaa nombia ɲan mee kolosi fa ɲon nɛ dɔɔ ya.

⁷ Gyakolon nombia dinaana ɲan Wurubuarɛ ba lese wola maŋ nɛ, nafa ɲe gyae ke tale yela ma nyee ka koro maŋ na maa wola ma wose. Mɔna Wurubuarɛ bɛɛ gyae nyi maa wola ma wose ya, mena dɔɔ te ɔ yela woseyooreŋ daale kaa gyoo maŋ. Woseyooreŋ kei yɛɛ ɲgba ɔbɔnsam kpila na ɔ tobaale ɲolo nyi waa kɔŋ kaa naase maŋ diyem nɛ, na be yelee ma nyee ka koro maŋ gbaa na maa wola ma wose ya. ⁸ Me waase de Gbeŋgyoo Yesu betabotooro nyi, waa lese mena woseyooreŋ kenan lee ma wose man. ⁹ Mɔna de Gbeŋgyoo Yesu bɛɛ te ɔ yako maŋ nyiaa, “Yela me bɛɛɛ kej mɔɔ mo boele neŋ nɛ ke kaboena neŋ. Nawolo nyi n wose keyɔkɔse man te nyan kena me doŋ.” Mena dɔɔ dana maŋ gyon nyi mɛɛ wola ma wose bo lee ma wose keyɔkɔse man, na Kristo doŋ kej kenyin doo me man. ¹⁰ Mena dɔɔ lee Kristo dɔɔ nɛ, wose keyɔkɔse man bo o tuubia man bo o, diyem kena man yaa diyem kenaase man yaa kaale man bo koran na, ma wose ne fɛɛ maŋ. Nawolo nyi ma wose keyɔkɔse man te mɛɛ naa Kristo

doŋ.

Pɔɔl kayeyɛɛ lee Korintotena dɔɔ

¹¹ Me ta bese diyin̄te, mɔna emɛɛ ye le la te ma bese diyin̄te. emɛɛ te kaboena nyi nafɔ yaa kelɛɛ man̄. Nawolo nyi ma te yɛɛ kolo e ma wose dɔɔ koran̄ ya na, mɔɔ doo balan̄ ban̄ bɛɛ baake ba wose nyi be yɛɛ Kristo kpilalawɔ nɛ tɛɛ lee gbɛɛ kamase man̄ ya. ¹² Abɔɔ ŋan pou kaboena nyi walan̄ waa yɛɛ na kawola nyi ɔ yɛɛ Kristo kpilale e nɛ, Wurubuarɛ tɛɛwɔ me dɔɔ yɛɛ ŋa e man. ŋan yɛna gyakolon̄ nombia na wɔɔle kalese wola. Te e naa mena keŋ mɔɔ nyin̄ konɔɔ seŋ keŋkeŋ, yɛɛ mena abɔɔ keŋa pou. ¹³ Na kɔba te ma te lɛɛ lee e gyan̄ ya na, nafɔ won̄ te me yɛɛwɔ fa Kristotena akan̄ ban̄ te ma te yɛɛ fa ŋon ya? Yaa keŋ ma te lɛɛ kɔba lee e gyan̄ dɔɔ ya, te e ne kolosi mena nombia keŋa? Akpaa mena te doo na, e wui dei.

¹⁴ Ma te desina ma wose nyi maa bese kaa ta e dɔɔ betabotoorote. Mɔɔ ne gyae nyi me kaa mo ma wose lɔ e dɔɔ ya, nawolo nyi na ya abɔɔ ŋan e dana nɛ te mɛɛ gyae ya, mɔna emɛɛ gbagba te mɛɛ gyae. Kegbagba na, na bia ne gyae na abɔɔ see ba lolala ya, mɔna lolala ne gyae na abɔɔ see be bia. ¹⁵ Mena dɔɔ dana man̄ gyon̄ nyi maa mo kpene kamase keŋ me dana nɛ, kpu na me dibilin̄ wɔlɛɛ e dɔɔ. Nyi akpaa mɛɛ gyae e nombia nideli na, emɛɛ be gyae man̄ mena yee? ¹⁶ Ma gyeŋ nyi e ke sɛɛ nyiaa, ayi me ta mo kasolɔ kaa ŋere ŋon ya. Mɔna e man baale ne yako nyiaa me dana nyansa, mena dɔɔ te ma moo adao gbɛɛneŋ nyin̄ ŋon. ¹⁷ Ma moo balan̄ ban̄ mɔɔ kpili e gyan̄ nɛ dɔɔ di e nyeeya man? ¹⁸ Me waase Tituse nyi waa kɔŋ e gyan̄ te me kpila Kristobaale ŋolo mɔ kpu na e. Tituse kaa lɛɛ e nyeeman kolo bo di yaa? Na agyueŋ dokolon̄ te

daa na e dana yee? Yaa na gbEE dokolonɔ dɔɔ te daa na e dɔɔ yee?

¹⁹ EmEE gyeɲ nyi da seɲEE baa dee tira de nombia keɲa nɔɔ na dee di deɲele? Koa te yEE mena ya. WurubuarE ne naa daa nyi Kristo kegyaebii man yaa dee kolosi nE. Me tebia kpaakpaa, lee E deeli dɔɔ te de kolosi nombia keɲa pou mena nE. ²⁰ Me wɔe ne lɔ maɲ nyi akpaa me kɔɲ E gyaɲ na, mɔɔ gyae maa naa ɲon nyi E kyaa ɲgba mena keɲ mEE gyae nE ya, te emEE mɔ be gyae E kena me dinɔɔ ɲgba mena keɲ E ne gyae nyi E kena ke nE ya. Me wɔe ne lɔ maɲ nyi mberem na kale nombia, na sibii na baɲ na yoo nombia na balan kewɔlee, na wose kawola na nombia nkarankaraɲ keyEE gyae ke doo E man. ²¹ Me wɔe ne lɔ maɲ nyi akpaa me kɔɲ bela na, WurubuarE waa yɔkɔse maɲ E siaman na me tɔɔ ke kyonɲii maɲ lee E man baale nombiakumEE ɲan bEE yEE, te bɔɔ ne gyae baa kyEEkee lee ɲe man ya nE dɔɔ. Me wɔe ne lɔ maɲ nyi be sEE bEE yEE kafonɲ na nombia nkarankaraɲ, te bɔɔ ne gyae baa kyEEkee lee be nombiakumEE ɲenaɲ man kɔɲ WurubuarE gyaɲ ya.

13

¹ Kei yEna betabotoorote ɲgba mEE kɔɲ E gyaɲ nE. MEE gyae E ke tɔɔse nombii keɲ doo WurubuarE nombia aɲmaraseɲ see yenaɲ daale nE nyiaa, “PEna E ke bu ɲolo fɔɔ na, kaboena nyi yaa nyii lee balan bala, yaa balan batoooro nɔɔman nyi nombii keɲ yEE ampaɲ.” ² Ma kekɔɲ E gyaɲ bolate keɲ nE, me wulaa faree balan baɲ pou bɔɔ yEE nombiakumEE kaalaɲ nE, na balan akaɲ baɲ pou. Debaɲ kei keɲ mɔɔ kyaa E gyaɲ ya nE, mena yaa me gyakaa mEE faree ɲon nyiaa, akpaa ma bese kɔɲ na, mɔɔ gyae maa mo baɲ be sEE bEE yEE nombiakumEE nE wose kyEE wɔ ya. ³ EmEE kpa E ne gyae E kena nyi Kristo ne tEE

la me dɔɔ kolosi nɛ, ɛ kena ke. ɛ kena nyi Kristo ba woɛ keɲ ɔ be gyae waa wɔɲ ɛ deɲele ya. ɔ dana doɲ ɛ dɔɔ. ⁴ Ke yɛɛ ampaɲ nyi be gyɔɔ e mataa ɔpaɲɲaɲ dɔɔ, ɲgba walaɲ ɲon ɔ be taɲ doɲ ya nɛ. Mɔna debokeiman dɔɔ, ɔ te fom lee yeɲ man te ɔ kyaa Wurubuarɛ doɲ man. Mena mɔ te daa mɔ be taɲ doɲ ya. Mɔna keɲ de doo Kristo man dɔɔ, Wurubuarɛ doɲ doo de man te de dana dɛɛ som ɲon.

⁵ ɛ gyoo ɛ wose man nideli na ɛ ke kɛɛ nyi ɛ ne lɛɛ Yesu di nideli? Yaa ɛ ba gyeɲ nyi ɛmɛɛ na Yesu Kristo yɛɛ dokolorɲ yee? Akpaa ɛ ba gyeɲ mena ya na, kenaɲ na ɛ te yale ɛ kelɛɛdi man. ⁶ Mɛɛ lɛɛ di nyi ɛ ka gyeɲ nyi, daa dɔɔ da te yala ta da kelɛɛdi man ya. ⁷ Dɛɛ fane fa Wurubuarɛ nyiaa, ɔ na yeli ɛ ke yɛɛ kolo kum ya. Te yɛɛ keɲ nyi balaɲ ke kelɛɛ daa nyi da te yɛɛ daale dɔɔ ya, mɔna akpaa dekoɲ nyi da te yale da kelɛɛdi man koranɲ na, dɛɛ gyae bo nyi ɛ ke yɛɛ nombia ɲan tenɛɛ Wurubuarɛ siaman nɛ. ⁸ Nawolo nyi dɔɔ gyae dɛɛ tale lee nombii na anokoare keɲ wɔle ya. Ke man te da seɲɛɛ debaɲ kamaɛ. ⁹ Nyi akpaa daa de yɔkɔse te ɛmɛɛ seɲɛɛ keɲkeɲ ɛ kelɛɛdi man na, dana daa gyonɲ. Nawolo nyi dɛɛ fane bo nyi yaa tale seɲ keɲkeɲ ɛ kelɛɛdi man Wurubuarɛ kegyaebii man. ¹⁰ Mena dɔɔ te de kyaa lem na lem te mɛɛ ɲmarase tɔne kei mee yelee ɲon nɛ. Kenaɲ na akpaa me kɔɲ ɛ gyaɲ na, mɔɔ gyae maa mo doɲ keɲ de Gbeɲgyoo Yesu be fa maɲ nɛ kolosi na ɲon akpanyaɲɲyaɲ man ya. Nawolo nyi de Gbeɲgyoo Wurubuarɛ faa maɲ doɲ kei bo, nyi maa mo kyɔ ɲon na ɛ ka bee ɛ kelɛɛdi man. ɔ te fa maɲ ke bo nyi maa mo wɔlɛɛ ɲon ya.

¹¹ Me tebia, me nɔɔwoya ɔto yeɲa nyiaa, ɛ kyaa nideli. ɛ yase ɛ sia na ɛ ke kyaa nideli kelii ɔto, na ɛ ke tei nombia ɲan mɔɔ yako ɲon nɛ. ɛ yɛɛ nɔɔdokolorɲ na ɛ ke kyaa wosefɛɛreɲ man. Na Wurubuarɛ ɲon ɔ ne gyae balaɲ te ɔ yɛɛ wosefɛɛreɲ Gbeɲgyoo e nɛ ke kyaa na ɲon. ¹² ɛ

mo Kristo balan kegyae kenj do donja nɔɔ lee ε konɔɔ man. ¹³ Wurubuarε balan ban pou be kyaa kebo nε na do non nɔɔ. ¹⁴ De Gbenjyoo Yesu Kristo waa mo ɔ berεε boele non, na Wurubuarε kegyae kenj ke doo ε man, na Wurubuarε felinj non ke yela ε ke yeε nɔɔdokolonj.

WURUBURE NOMBIA KPAAKPAA NŌŌKEBAKESEE WŌLE
DeLo: WURUBURE NOMBIA KPAAKPAA NŌŌKEBAKESEE WŌLE New
Testament

copyright © 2005 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: DeLo

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 Jun 2022 from source files dated 13 Jun
2022

80e9f745-c10c-5e3f-94bb-9d65aa1a1b11